

2022

Ekonomi, livet och framtiden

- Swedbanks rapport om unga vuxnas ekonomi och livsval

Innehållsförteckning

Kontakt.....	2
Koll på privatekonomin ger tryggare ekonomi genom livet	3
Sammanfattning.....	4
Utbildning och arbetsmarknad	5
Intresse drivkraft för studier – många kvinnor studerar också för att få en bra lön	5
De flesta vill jobba med något som intresserar dem – trygg anställning är också viktigt	5
Tre av tio vill driva eget företag eller gör redan idag	6
Många missar vikten av a-kassa och tjänstepension	7
Privatekonomi.....	8
Drygt sju av tio har dåligt samvete för privatekonomin – och oron tilltar med åren	8
Sparande, pensionen och bostadsfrågan oroar mest	8
Koll på alla nya utgifter svårt för många som flyttar hemifrån	9
Spara och låna	10
Sparkonto och fonder mest populärt – krypto lockar en del	10
Räkna ut lånekostnad svårt för många – en del får också problem att betala tillbaka .	11
Boende	12
Varannan oroar sig för att inte hitta en bostad de har råd med	12
Geografiska skillnader	14
Tabellbilaga	16

Kontakt

Arturo Arques

Swedbanks och Sparbankernas Privatekonom

Mejl: arturo.arques@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 907 45

Madelén Falkenhäll

Senioranalytiker, Swedbank

Mejl: madelen.falkenhall@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 902 51

Julia Hofvendahl

Ekonom/analytiker, Swedbank

Mejl: julia.hofvendahl@swedbank.se

Telefon: +46 8 585 958 53

Koll på privatekonomin ger tryggare ekonomi genom livet

Att vara ung vuxen är en tid i livet när drömmarna kan vara stora, valmöjligheterna närmast oändliga, vändningarna snabba – och både möjligheterna och fallgroparna många.

Plötsligt har man eget ansvar för sin ekonomiska frihet och trygghet. Man kan ingå avtal, starta abonnemang, investera och ta lån. Många flyttar hemifrån, läser vidare, börjar jobba, flyttar utomlands för en tid eller startar företag. En del flyttar ihop och börjar kanske fundera på att bilda en egen familj.

Det är nu många sätter grunden för resten av sitt liv. Vilket liv man kan skapa sig beror på många sätt vilken kunskap om ekonomi man har, och hur förmågan att hantera pengar ser ut.

I den här rapporten presenteras en undersökning bland 18-29-åringar om deras attityd till pengar, sparande och lån, men också sådant som påverkar deras ekonomiska tillvaro och framtid, som jobb, framtidsdrömmar och boende.

Fram tronar en grupp som värdesätter trygghet, förstår vikten av att spara och som upplever att de har bra koll på privatekonomi – men där många samtidigt riskerar att missa grundläggande trygghetsfrågor som a-kassa och vikten av tjänstepension. Mindre än hälften av de unga vuxna vet inte heller hur man räknar ut den totala kostnaden för ett lån eller en avbetalning. En del får också problem när lånet ska betalas tillbaka.

En klar majoritet uppger att de känner oro eller har dåligt samvete för sin ekonomi, något som dessutom ökar i takt med att de blir äldre. Vid sidan om lite mer generella orosmoln som att spara för lite eller slösa för mycket speglar oron även ett par av dagens stora samhällsutmaningar och politiska debatter: bostadsbrist och pensionssystemet.

För en generation unga vuxna där många verkar sträva efter att göra ansvarsfulla och medvetna val för en trygg ekonomi finns en del lärdomar och relativt enkla åtgärder att ta till för att få lite mer ordning på sin ekonomiska situation. Något som förhoppningsvis också kan stilla oro och dåligt samvete och bädda för en framtid där man kan leva det liv man vill.

Vi hoppas att den här rapporten kan vara ett bidrag i den riktningen.

Stockholm 10 oktober 2022

Madelén Falkenhäll

Julia Hofvendahl

Sammanfattning

Lön en stark drivkraft till studier för många unga kvinnor

En klar majoritet av unga vuxna (18-29 år) i Sverige studerar eller kan tänka sig att studera på högskola eller universitet. Största drivkraften att studera vidare är att jobba med något man är intresserad av. För kvinnor är den näst största anledningen att få en bra lön.

De flesta föredrar en trygg anställning framför ett liv som företagare

En trygg anställning är högt prioriterad bland unga vuxna, vilket kanske speglas i att bara en av fyra unga skulle vilja driva eget företag.

Var tredje är inte med i a-kassan och många missar vikten av tjänstepension

Trots att trygghet verkar vara en stark drivkraft missar många grundläggande trygghetsfrågor i arbetslivet, som att gå med i a-kassa och vikten av tjänstepension.

Tre av fyra har dåligt samvete eller oroar sig för sin ekonomi

Många unga vuxna upplever att de har tillräcklig kunskap för att kunna fatta bra beslut om sin privatekonomi. Trots det har tre av fyra dåligt samvete eller känner oro gällande privatekonomin. Vanligast är att oroa sig för att man sparar för lite och för sin framtida pension. Många är också oroliga för sin bostadssituation.

Svårt att räkna ut kostnad för lån – och vissa har problem att betala tillbaka

Mindre än hälften av de unga vuxna vet hur man räknar ut den totala kostnaden för ett lån eller en avbetalning. Av de som har tagit konsumtions/snabblån eller handlat på avbetalning är det bara åtta av tio som uppger att de betalat tillbaka utan problem.

Koll på utgifterna knepigt för många som flyttar hemifrån

Majoriteten av de unga vuxna upplever att det var lätt att börja sköta sin egen ekonomi när de blev 18 år. Av de som har flyttat hemifrån uppger hälften att det inte har varit några problem att få pengarna att räcka. Men drygt en av fyra tycker att det var svårt att ha koll på allt som behövs när man har ett eget boende. Många upplever också att det var fler utgifter med eget boende än de varit beredda på.

Många sparar för trygghet – krypto intresserar en del

Mer än 90 procent av de unga sparar. De flesta sparar till en buffert eller för att känna sig ekonomiskt trygg. Många sparar också till bostad samt resor och nöjen. Vid sidan av mer traditionella sparformer som konto, fonder och aktier märks också ett gryende intresse hos framför allt unga män att investera i kryprovalutor.

Första hemmet – hyra eller köpa?

Flest unga vuxna vill bo i en mellanstor eller mindre stad, 37 procent uppger det. Nästan lika många, 33 procent, vill bo i en storstad medan 23 procent vill bo i mindre ort eller på landet. När det gäller bostadskarriären föredrar fyra av tio att köpa en bostad direkt, lika många föredrar att först hyra en lägenhet och att sedan köpa en bostad längre fram. Att inte hitta ett boende som man har råd med oroar hälften av de unga vuxna, nästan lika många oroar sig för att behöva ta stora lån till boende.

Utbildning och arbetsmarknad

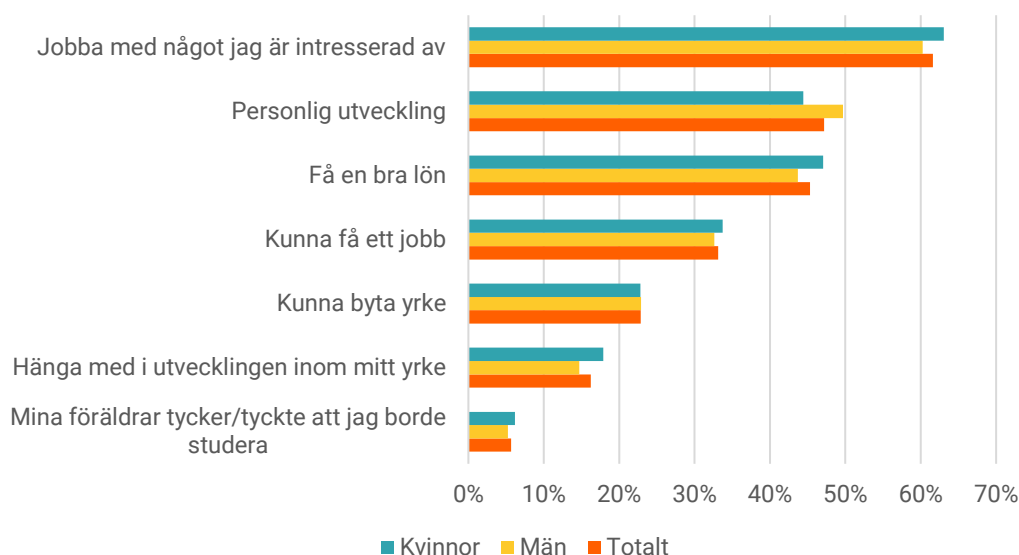
Intresse drivkraft för studier – många kvinnor studerar också för att få en bra lön

Över hälften av de mellan 18 och 29 år kan tänka sig att studera på högskola eller universitet någon gång i framtiden, 30 procent gör det redan idag. Den främsta anledningen att studera vidare är för att kunna jobba med något man är intresserad av (62 procent). För kvinnor är den näst största anledningen att få en bra lön, medan det för män är personlig utveckling som kommer på andra plats.

Diagram 1. Vad är främsta skälen för dig att studera?

Flera svarsalternativ möjliga.

Drygt var femte ung vuxen uppger att de inte vet vilken utbildning de ska välja som ett hinder till att plugga vidare, lika många ser att det skulle vara svårt ekonomiskt som ett hinder.

De flesta vill jobba med något som intresserar dem – trygg anställning är också viktigt

När det gäller val av yrke är de tre viktigaste faktorerna för både kvinnor och män att arbeta med något som intresserar dem, ett yrke där de kan utvecklas samt att ha en trygg anställning. En större andel kvinnor än män vill i sitt yrke bidra till samhället och göra skillnad för andra, medan fler män uppger att en bra löneutveckling är viktig när de väljer

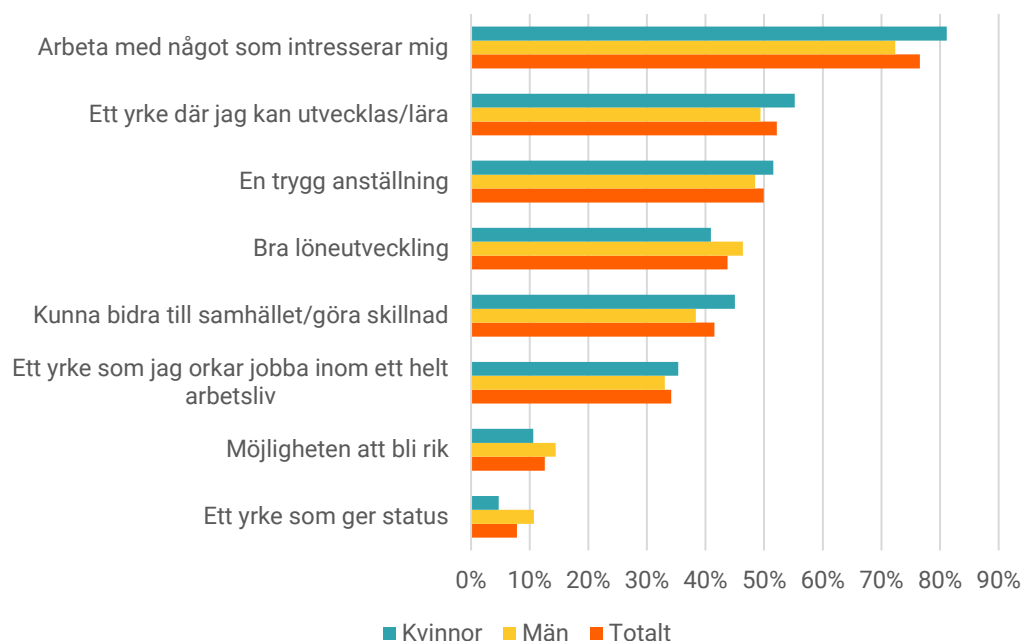
yrke. En bra lön är den näst viktigaste orsaken för kvinnor att studera vidare, men när det gäller yrkesval kommer möjlighet till bra löneutveckling först på femte plats. Det skulle kunna tolkas som att kvinnor i större utsträckning utgår från att utbildning kommer innebära en bra lön, så själva yrkesvalet i sig inte är lika viktigt för inkomsten.

”Intresse, personlig utveckling och lön är viktiga faktorer när unga väljer utbildning och yrke. Det är klokt med tanke på att arbetslivet är långt och lönen är det som ligger till grund för inkomsten när man går i pension.”

Madelén Falkenhäll, privatekonomisk expert, Swedbank.

Diagram 2. Vad är viktigt för dig när du väljer yrke?

Flera svarsalternativ möjliga.

När unga vuxna väljer arbetsgivare är en rimlig arbetsbelastning den viktigaste faktorn både för kvinnor och män (58 procent av kvinnorna respektive 52 procent av männen). Möjlighet till fortsatt utveckling är också en viktig faktor för både kvinnor och män.

Tre av tio vill driva eget företag eller gör redan idag

Nästan hälften av de unga vuxna uppger att de inte skulle vilja driva eget företag, andelen är något högre bland kvinnor än män. Det kan eventuellt ha ett samband med att över hälften uppger en trygg anställning som en viktig faktor när man gör sitt yrkesval.

Men 26 procent uppger att de skulle vilja driva eget företag och ytterligare tre procent gör det redan. Främsta anledningen att driva eget är friheten att få bestämma över sin tid och sina uppdrag, samt att förverkliga en idé eller dröm. Störst andel av unga vuxna som driver eget företag eller skulle vilja driva eget företag hittar vi i Stockholm (32 procent), lägst är andelen i Sydsverige och Norra Mellansverige (24 procent). Mest negativa till att driva eget företag är man i Småland där 53 procent uppger att de inte skulle vilja det.

Många missar vikten av a-kassa och tjänstepension

A-kassa och tjänstepension är viktigt när man jobbar. Med a-kassa skyddas inkomsten om man skulle bli arbetslös och en tjänstepension ökar inkomsten avsevärt som pensionär. Men var tredje som arbetar är inte med i någon a-kassa. Andelen minskar dock med ålder och i 27-29-årsåldern är 79 procent av de som arbetar med i en a-kassa. Tjänstepension kommer först på femte plats när unga vuxna listar vad som är viktigt när de väljer arbetsgivare, bara 22 procent uppger avsättning till tjänstepension som en av de viktigaste faktorerna när de väljer arbetsgivare. Betydligt fler prioriterar exempelvis möjlighet till flexibla arbetstider och distansarbete. Det är ett val som kan få svåra ekonomiska konsekvenser längre fram i livet; den som saknar tjänstepension under ett helt arbetsliv kan få 30-40 procent lägre pension.

”Att gå med i a-kassan är bland det första man bör göra när man börjar jobba. Det är en relativt billig och viktig försäkring som skyddar privatekonomin om man skulle bli av med jobbet.”

Madelén Falkenhäll, privatekonomisk expert, Swedbank.

Tips om utbildning och jobb

- Vid val av utbildning och yrke, ta hänsyn till intresse och anställningsmöjligheter samt kolla upp lönenivåer så du kan göra det val som passar dig bäst.
- Arbeta hos arbetsgivare som sätter av till tjänstepension, utan tjänstepension blir din pension väldigt mycket lägre.
- Pensionen grundas på din livsinkomst, varje år från arbetsmarknaden kommer påverka din inkomst som pensionär.
- Gå med i en a-kassa när du börjar arbeta.
- Ska du starta eget, gör en ordentlig kalkyl över vad som krävs för att få det att gå runt.
- Ta ut en skälig lön om du driver eget företag och sätt av pengar till motsvarande tjänstepension.

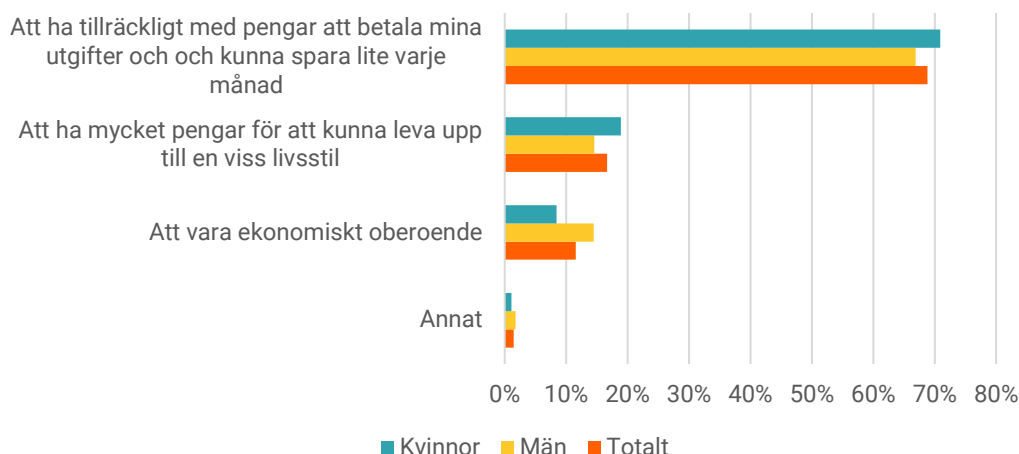
Privatekonomi

Drygt sju av tio har dåligt samvete för privatekonomin – och oron tilltar med åren

En sund och hållbar ekonomi börjar med att ha koll på sina inkomster och utgifter varje månad. Med koll på sin privatekonomi ökar känslan av trygghet och den finansiella hälsan blir bättre. Att ha en god ekonomi innebär för sju av tio unga att ha tillräckligt med pengar att betala sina utgifter och kunna spara lite varje månad. 17 procent tycker att en god ekonomi är att ha mycket pengar för att kunna leva upp till en viss livsstil och 12 procent att vara ekonomiskt oberoende.

Diagram 3. Vad innebär det att ha god ekonomi för dig?

De flesta unga vuxna, 73 procent, upplever att de har tillräcklig kunskap att kunna fatta bra beslut om sin privatekonomi. En större andel kvinnor än män upplever att de inte har tillräcklig kunskap. Trots att många upplever att de har koll uppger 75 procent att de känner oro eller har dåligt samvete för sin privatekonomi, andelen är högre bland unga kvinnor (81 procent) än unga män (70 procent). De äldre av de unga vuxna, 27-29 år, känner i större utsträckning oro än de yngre.

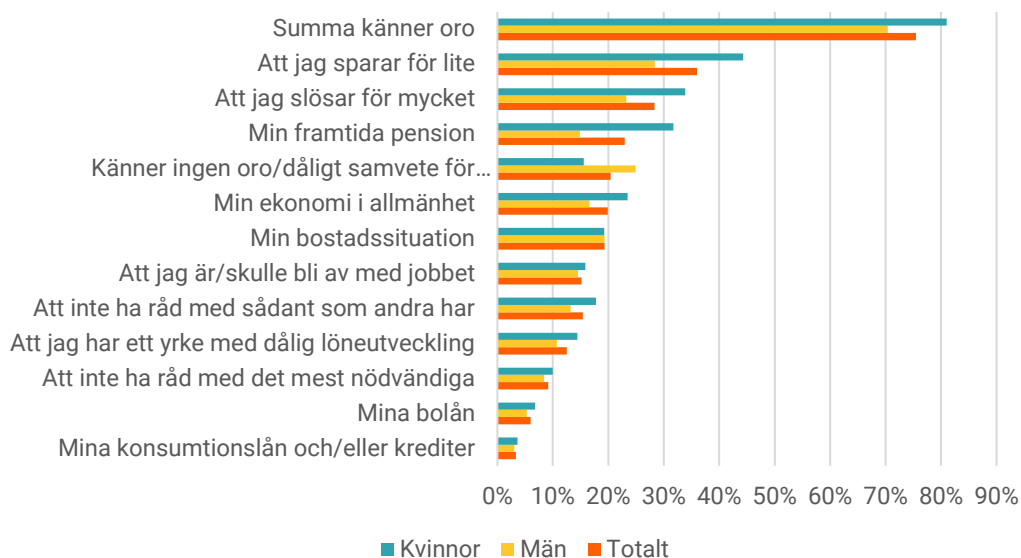
Sparande, pensionen och bostadsfrågan oroar mest

De flesta oroar sig för att de sparar för lite, därefter att de slösar för mycket. På tredje plats skiljer det sig mellan kvinnor och män, kvinnorna oroar sig för den framtida pensionen medan männen oroar sig för bostadssituationen.

Att man sparar för lite är det som oroar flest i samtliga regioner. 34 procent av de unga i Mellersta och Övre Norrland är oroliga för sin framtida pension, något som oroar enbart 19 procent i Sydsverige. Bostadssituationen är man mest oroad för i Stockholm (25 procent) och minst i Småland (12 procent).

Diagram 4. Känner du oro eller dåligt samvete kring något av följande?
Flera svarsalternativ möjliga.

Koll på alla nya utgifter svårt för många som flyttar hemifrån

Knappt åtta av tio unga vuxna tyckte att det var lätt att börja sköta sin egen ekonomi när de blev 18 år. Av de som har flyttat hemifrån uppger hälften att de inte har haft några problem att få pengarna att räcka till alla utgifter eller att ordna med sådant som elavtal och försäkringar. Men 27 procent tycker det var svårt att ha koll på allt som behövs när man har ett eget boende och 23 procent upplever att det var mer utgifter förknippade med ett eget boende än de trodde. Unge kvinnor upplever i större utsträckning att det var svårare att ha koll än unga män.

Att klara ekonomin när man flyttade hemifrån verkar de unga i Västsverige ha klarat bäst. Där uppger 57 procent att de inte hade några problem att få pengarna att räcka eller fixa sådant som elavtal och försäkringar.

”De flesta unga upplever att de har tillräcklig kunskap att klara sin privatekonomi, men trots det är det många som känner oro. Att ha ett sparande minskar oron, de som inte sparar alls oroar sig i mycket högre grad än de som sparar regelbundet.”

Madelén Falkenhäll, privatekonomisk expert, Swedbank.

Tips om privatekonomi

- Gör en budget över dina inkomster och utgifter för att få koll på din privatekonomi. Glöm inte småutgifterna, det handlar ofta om mer pengar än man tror.
- Skaffa de försäkringar du behöver, såsom hemförsäkring, sjukförsäkring, olycksfallsförsäkring, mm. Jämför avtal och priser. Du kan spara pengar genom att samla försäkringar på samma ställe.
- Var inte rädd för att ta hjälp för att få koll på din ekonomi.

Spara och låna

Sparkonto och fonder mest populärt – krypto lockar en del

Med ett sparande får man en mer sund och hållbar ekonomi samtidigt som man minskar oron för sin privatekonomi. Mer än nio av tio unga vuxna sparar, 59 procent sparar regelbundet medan 33 procent sparar när de får pengar över. Andelen som sparar regelbundet ökar med ålder.

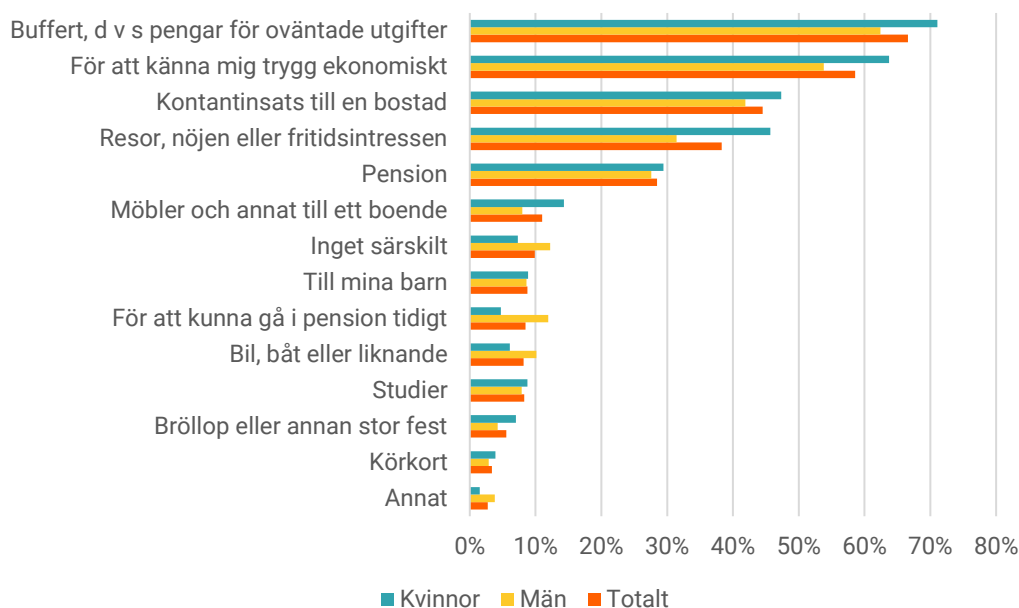
De flesta, 82 procent, sparar på sparkonto. 72 procent sparar i fonder och 38 procent i aktier. Som befolkningen i övrigt sparar unga kvinnor i större utsträckning än män på sparkonto och unga män i större utsträckning än kvinnor i aktier. Nio procent av unga män sparar i kryptovalutor.

Vanligast är att spara till en buffert, det vill säga pengar att ha för oväntade utgifter, knappt sju av tio uppger att de sparar till det, 71 procent av kvinnorna och 62 procent av männen. Det följer också befolkningen i övrigt, att kvinnor i något större utsträckning sparar till sin buffert. På andra plats gällande vad man sparar till är för att känna sig trygg ekonomiskt, 59 procent uppger att de sparar till just det. Även här är andelen något högre bland kvinnor än män. Kontantinsats, resor och nöjen är också vanliga orsaker till sparande.

På femte plats kommer sparande till sin pension, 28 procent uppger att de sparar till pensionen. Andelen ökar med ålder och bland de som är 27-29 år sparar 44 procent till sin pension. Familj och vänner är de största källorna till inspiration och kunskap om sparande, både för kvinnor och män.

Diagram 5. Vad sparar du till?

Flera svarsalternativ möjliga.

”Unga vuxna sparar i lite högre utsträckning på sparkonto än befolkningen i övrigt. Det är naturligt eftersom man sparar ihop till en buffert och den vill man ha där man lätt kommer åt den. Spara först ihop en buffert, sedan kan man börja spara långsiktigt i exempelvis fonder.”

Madelén Falkenhäll, privatekonomisk expert, Swedbank.

Räkna ut lånekostnad svårt för många – en del får också problem att betala tillbaka

Det har blivit allt lättare och vanligare att ta konsumtions- och snabblån. Fler unga vuxna har också hamnat i svårigheter att betala tillbaka sina lån. Att betala igen i efterhand kan vara ännu svårare än att spara ihop i förväg, bland annat eftersom den totala kostnaden kan bli hög. Det behöver man ha koll på.

21 procent har gjort köp på avbetalning. Bland de äldre, 27-29-åringarna, har 30 procent någon gång handlat på avbetalning. Samtidigt vet mindre än hälften av de unga vuxna hur man räknar ut den totala kostnaden för ett lån eller en avbetalning. Fem procent av de unga vuxna har någon gång tagit ett konsumtions- eller snabblån. Av dem är det bara åtta av tio som uppger att de betalat tillbaka utan problem. 13 procent ångrar att de tog lånet.

Av de unga vuxna tycker 92 procent att det är okej att låna till bostad, 59 procent till bil, båt eller liknande. 12 procent av männen och sju procent av kvinnorna tycker det är okej att låna till investeringar, som exempelvis fonder, aktier eller kryptovalutor.

”Att många unga vuxna inte vet hur man räknar ut den totala kreditkostnaden för ett lån är problematiskt. En räntefri avbetalning kan ändå bli väldigt dyr eftersom det ofta läggs på administrativa kostnader.

Det är viktigt att ha koll på.”

Julia Hofvendahl, ekonom, Swedbank.

Tips om spara och låna

- Starta ett sparande, försök att sätta av tio procent av din lön efter skatt. En automatisk överföring varje månad är ett bra sätt för att få till sparandet.
- Spara först ihop till en buffert på två-tre månadslöner efter skatt för att skydda din ekonomi mot oförutsedda händelser.
- En sparbuffert bör placeras på ett konto där du snabbt kan komma åt pengarna om du behöver.
- Försök sedan även att spara långsiktigt till exempel till din pension.
- Det långsiktiga sparandet bör placeras där det ger avkastning. Men placera aldrig pengar du inte har råd att förlora på börsen.
- Sparhorisonten, dvs på hur lång tid du sparar, avgör hur hög risk du kan ta. Ju längre sparhorisont, desto högre risk kan man ta. Pengar som placeras på börsen bör ha en sparhorisont på minst fem år.
- Med ett sparande på plats minskar oron för din privatekonomi.
- Tänk efter innan du lånar pengar. Har du inte råd att spara ihop i förväg har du kanske inte heller råd att betala i efterhand.
- Ha koll på den effektiva räntan, det vill säga vad ett lån egentligen kostar med alla avgifter inkluderade. Det kan bli dubbelt så dyrt som att betala direkt.

Boende

Varannan oroar sig för att inte hitta en bostad de har råd med

Bostadsmarknaden ser olika ut i olika delar av Sverige, men på många håll har unga svårt att skaffa sin första bostad. 37 procent av de unga vuxna vill helst bo i en mellanstor eller mindre stad, 33 procent vill bo i en storstad och 23 procent på en mindre ort eller på landet.

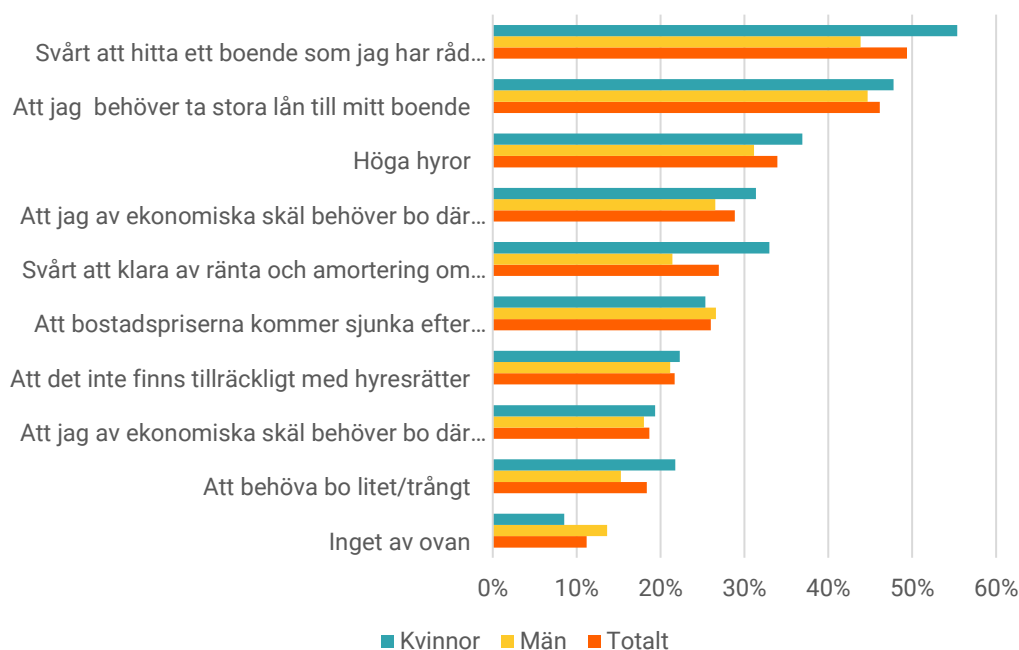

Fyra av tio föredrar en bostadskarriär som innebär att de köper en egen bostad direkt, lika många vill först hyra en lägenhet för att sedan köpa ett eget boende. Hälften av de unga vuxna oroar sig för att inte hitta en bostad de har råd att köpa, bland 18-22-åringarna är andelen ännu högre, 56 procent. Boendet är också den enskilt största utgiften för unga vuxna som köper bostad. Mellan 25 och 50 procent av den disponibla inkomsten går till boende för förstagångsköpare, beroende på var i landet man bor.¹

Gällande sitt framtida boende oroar sig knappt hälften för att behöva ta stora lån och var tredje oroar sig för höga hyror. 27 procent känner oro för att de inte ska kunna betala ränta och amortering om räntan går upp.

Diagram 6. Är det något av nedan som oroar dig gällande ditt framtida boende?

Flera svarsalternativ möjliga.

¹ Källa: Swedbank Boindex, q2 2022.

I Sydsverige oroar sig 56 procent för att ha svårt att hitta ett boende som de har råd att köpa, något som bara oroar 37 procent i Norra Mellansverige. 44 procent av de i Mellersta och Övre Norrland oroar sig för höga hyror, vilket oroar 28 procent av de unga i Småland. I Stockholm oroar man sig för att av ekonomiska skäl behöva bo i ett område som man inte känner sig trygg i eller inte trivs i, samt att behöva bo trångt i större utsträckning än i andra regioner.

”Många unga oroar sig kring sitt framtida boende. Svårigheter att hitta en bostad är inte bara jobbigt för individen, det kan också bli ett samhällsproblem om det hindrar människor från att flytta för att studera eller jobba.”

Julia Hofvendahl, ekonom, Swedbank.

Tips om boende

- Ställ dig i bostadskö för att öka möjligheten till att få tag på en hyreslägenhet.
- Om du vill köpa en bostad, tänk på att det behövs en kontantinsats, börja spara i tid.
- Ditt första boende behöver inte vara ditt drömboende, det kan ta några år och några boenden innan man hittar det eller har råd med det.
- Om du hur i andra hand, kolla upp vad som gäller och vad som kan anses som en skälig hyra.

Geografiska skillnader

Resultatet från undersökningen fördelas på regionerna Stockholm, Östra Mellansverige, Småland med öarna, Sydsverige, Västsverige, Norra Mellansverige och Mellersta/Övre Norrland. Det är inga stora skillnader mellan de olika regionerna, men några av dem redovisas nedan.

- Störst andel som studerar eller kan tänka sig att studera på universitet/högskola i framtiden är högst i Stockholm, där andelen är 85 procent. Lägst är andelen i Småland med 72 procent.
- När det gäller val av yrke är största drivkraften i samtliga regioner att arbeta med något som intresserar dem, 77 procent på totalen. Sydsverige är den region där man drivs av en god löneutveckling i större utsträckning än i andra regioner, 52 procent uppger att det är viktigt när de väljer yrke, jämfört med 44 procent på totalen och endast 36 procent i Småland.
- Vid val av arbetsgivare är en rimlig arbetsbelastning viktigast i samtliga regioner, 55 procent på totalen. En god lön är bara viktigt för 28 procent i Småland, medan 41 procent i Norra Mellansverige uppger det som viktigt. Tjänstepension är viktigt för 33 procent av de unga i Norra Mellansverige, men enbart för 19 procent för de i Småland och Västsverige.
- Störst andel av unga vuxna som driver eget företag eller skulle vilja driva eget företag hittar vi i Stockholm (32 procent), lägst är andelen i Sydsverige och Norra Mellansverige (24 procent). Mest negativa till att driva eget företag är man i Småland där 53 procent uppger att de inte skulle vilja det, jämfört med 46 procent på totalen.
- Att man sparar för lite är det som oroar flest i samtliga regioner, 36 procent på totalen. 34 procent av de unga i Mellersta och Övre Norrland är oroliga för sin framtida pension, något som oroar enbart 19 procent i Sydsverige. Bostadssituationen är man mest oroad för i Stockholm (25 procent) och minst i Småland (12 procent).
- Över 90 procent av unga i samtliga regioner sparar, de flesta till en buffert eller för att känna sig trygga med sin privatekonomi. I Västsverige och Stockholm sparar en större andel till kontantinsats till bostad jämfört med andra regioner, 49 och 47 procent jämfört med till exempel 37 procent av de unga i Småland. Störst andel som sparar till sin pension finns i Norra Mellansverige samt Mellersta och Övre Norrland, 35-36 procent av de unga där uppger att de gör det. I Stockholm är andelen bara 26 procent.
- Runt 90 procent i samtliga regioner tycker det är okej att låna till bostad. Norra Mellansverige och Sydsverige sticker lite ut i övrigt, där andelarna som tycker det är okej att låna till olika saker är högst i Norra Mellansverige och lägst i Sydsverige. Till exempel tycker 69 procent av de unga i Norra Mellansverige att det är okej att låna till bil/båt, jämfört med 51 procent i Sydsverige. För att låna till resor och nöjen är andelarna 10 respektive 2 procent, till möbler, kläder mm är andelarna 13 respektive 5 procent och när det gäller att låna till investeringar 14 respektive 8 procent.
- 39 procent av de unga i Norra Mellansverige har köpt på avbetalning jämfört med 18 procent av de i Sydsverige. 8 procent av de i Småland har tagit lån för konsumtion, något bara 1 procent av de i Sydsverige har gjort.

- I Småland hittar vi störst andel som upplever att det var lätt att börja sköta sin egen ekonomi när man blev 18 år, 82 procent uppger det. Andelen är lägst i Mellersta och Övre Norrland, 72 procent.
- Att klara ekonomin när man flyttade hemifrån verkar de unga i Västsverige ha klarat bäst. Där uppger 57 procent att de inte hade några problem att få pengarna att räcka eller fixa sådant som elavtal och försäkringar, jämfört med till exempel 39 procent av de i Norra Mellansverige.
- 50 procent av de unga i Mellersta och Övre Norrland skulle vilja ha en bostadskarriär som först innebär att flytta till en hyreslägenhet och sedan köpa en bostad senare i livet, jämfört med 28 procent i Stockholm. I Stockholm uppger i stället 55 procent att de föredrar att köpa en bostad direkt för att sedan sälja och köpa en annan när det blir dags, jämfört med 29 procent i Mellersta och Övre Norrland.
- 56 procent av de i Sydsverige oroar sig för att ha svårt att hitta ett boende som de har råd att köpa, något som bara oroar 37 procent i Norra Mellansverige. 44 procent av de i Mellersta och Övre Norrland oroar sig för höga hyror, vilket oroar 28 procent av de unga i Småland. I Stockholm oroar man sig för att av ekonomiska skäl behöva bo i ett område som man inte känner sig trygg i eller inte trivs i, samt att behöva bo trångt i större utsträckning än i andra regioner.

Tabellbilaga

Undersökning gjord av Kantar Sifo på uppdrag av Swedbank i juni 2022. I undersökningen deltog knappt 1 600 personer i ålder 18-29 år. Avrundade tal, summerar därför inte alltid.

Skulle du kunna tänka dig att studera på universitet/högskola, nu eller i framtiden?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Ja	51 %	52 %	49 %	52 %	43 %	57 %
Nej	11 %	9 %	13 %	6 %	11 %	18 %
Jag studerar nu	30 %	31 %	29 %	37 %	36 %	12 %
Tveksam, vet ej	8 %	8 %	9 %	4 %	10 %	12 %

Vad är främsta skälen för dig att studera? Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Personlig utveckling	47 %	44 %	50 %	44 %	47 %	52 %
Jobba med något intressant	62 %	63 %	60 %	72 %	64 %	46 %
Kunna få ett jobb	33 %	34 %	33 %	45 %	33 %	19 %
Få en bra lön	45 %	47 %	44 %	48 %	49 %	37 %
Kunna byta yrke	23 %	23 %	23 %	12 %	23 %	36 %
Hänga med i utveckling i mitt yrke	16 %	18 %	15 %	7 %	16 %	27 %
Mina föräldrar tycker att jag ska studera	6 %	6 %	5 %	9 %	5 %	3 %
Tveksam, vet ej	2 %	1 %	2 %	2 %	2 %	1 %

Finns det något som hindrar eller gör det svårt för dig att studera? Flera svarsalternativ möjliga (dock inte nejalternativ i kombination med annat)

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Har inte tid	10 %	9 %	11 %	4 %	10 %	18 %
Svårt att kombinera med min familjesituation	6 %	6 %	5 %	2 %	6 %	10 %
Skulle vara svårt ekonomiskt	22 %	24 %	19 %	15 %	22 %	30 %
Svårt att kombinera med mitt nuvarande jobb	16 %	15 %	18 %	7 %	15 %	30 %
Vet inte vilken utbildning jag ska välja	22 %	23 %	21 %	27 %	15 %	22 %
Svårt att få jobb av den utbildning jag vill gå	5 %	5 %	5 %	7 %	4 %	3 %
Det jag vill studera leder till jobb med låg lön	5 %	6 %	4 %	5 %	5 %	5 %
Jag har inte behörighet/betyg	11 %	11 %	12 %	15 %	10 %	8 %
Svårt med bostad på studieort	10 %	10 %	10 %	16 %	8 %	4 %
Vill/kan inte flytta	8 %	9 %	6 %	7 %	7 %	9 %
Nej, inget	34 %	33 %	35 %	36 %	42 %	23 %
Tveksam, vet ej	4 %	5 %	4 %	4 %	5 %	4 %

Vad är viktigt för dig när du väljer yrke? Flera svarsalternativ möjliga

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Möjligheten att bli rik	13 %	11 %	14 %	15 %	12 %	9 %
Bidra till samhället, göra skillnad för andra	42 %	45 %	38 %	43 %	44 %	37 %
Arbeta med något intressant	77 %	81 %	72 %	78 %	77 %	74 %
Ett yrke som ger status	8 %	5 %	11 %	9 %	7 %	7 %
En bra löneutveckling	44 %	41 %	46 %	42 %	46 %	44 %
En trygg anställning	50 %	52 %	48 %	49 %	50 %	51 %
Ett yrke som jag orkar jobba inom ett helt arbetsliv	34 %	35 %	33 %	33 %	36 %	34 %
Ett yrke där jag utvecklas och fortsätta lära	52 %	55 %	49 %	50 %	53 %	53 %
Tveksam, vet ej	1 %	1 %	2 %	2 %	1 %	1 %

Vad är viktigast för dig när du väljer vilket företag/arbetsplats du vill jobba på? Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Hög lön	36 %	32 %	40 %	36 %	38 %	35 %
Att jag får tjänstepension	22 %	22 %	22 %	20 %	22 %	25 %
Förmåner som tjänstebil, friskvårdsbidrag, mm	14 %	11 %	16 %	15 %	14 %	13 %
Möjligheter att utvecklas	41 %	42 %	40 %	36 %	41 %	46 %
Att arbetsplatsen jobbar aktivt med jämställdhet/mångfald	16 %	25 %	8 %	18 %	19 %	10 %
Att företaget jobbar aktivt med miljö/klimat/sociala/finansiella hållbarhetsmål	14 %	15 %	13 %	17 %	15 %	10 %
Möjlighet till flexibla arbetstider och distansarbete	34 %	34 %	35 %	28 %	35 %	40 %
Rimlig arbetsbelastning	55 %	58 %	52 %	54 %	54 %	58 %
Att lika okej för män och kvinnor att vara föräldradediga och hemma med sjuka barn	14 %	17 %	11 %	15 %	12 %	15 %
Tveksam, vet ej	5 %	4 %	6 %	6 %	4 %	4 %

Är du med i någon a-kassa? Av de som är i sysselsättning.

	Totalt	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Ja	63 %	38 %	63 %	79 %
Nej	32 %	53 %	33 %	18 %
Tveksam, vet ej	5 %	10 %	4 %	3 %

Skulle du vilja driva eget företag?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Ja	26 %	20 %	31 %	28 %	25 %	24 %
Nej	46 %	50 %	43 %	42 %	49 %	49 %
Jag driver redan företag	3 %	2 %	4 %	1 %	3 %	5 %
Tveksam, vet ej	25 %	28 %	22 %	28 %	24 %	22 %

Vad är anledningen till att du driver ett eget företag/du skulle vilja driva eget företag? Av de som svarat att de vill driva eget företag.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Förverkliga en idé/dröm	45 %	51 %	41 %	43 %	48 %	45 %
Frihet att bestämma över min tid och mina uppdrag	55 %	58 %	53 %	52 %	59 %	54 %
Roligt att ha ansvar för företag	30 %	25 %	32 %	32 %	32 %	25 %
Tjäna mer pengar än anställd	25 %	21 %	27 %	23 %	28 %	23 %
Bidra att skapa jobb och med lösningar på samhällsproblem	14 %	13 %	15 %	20 %	11 %	11 %
Tveksam, vet ej	10 %	10 %	9 %	12 %	5 %	12 %

Vad innebär att ha en god ekonomi för dig?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Att ha tillräckligt att betala mina utgifter och kunna spara	69 %	71 %	67 %	68 %	65 %	73 %
Att ha pengar att leva upp till viss livsstil	17 %	19 %	15 %	15 %	19 %	16 %
Att vara ekonomiskt oberoende	12 %	8 %	14 %	15 %	12 %	8 %
Annat	1 %	1 %	2 %	0 %	2 %	2 %
Tveksam, vet ej	1 %	1 %	2 %	2 %	1 %	1 %

Hur upplever du din kunskap för att fatta beslut om privatekonomi? Som exempelvis sparande, lån, försäkringar, ränta, budget, hur man betalar räkningar och vad som händer om man inte betalar i tid.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Tillräcklig kunskap	73 %	65 %	79 %	65 %	74 %	80 %
Inte tillräcklig	19 %	26 %	13 %	24 %	18 %	15 %
Tveksam, vet ej	8 %	9 %	7 %	11 %	8 %	4 %

Känner du oro eller dåligt samvete kring något av följande? Flera svarsalternativ möjliga (dock inte nejalternativ i kombination med annat)

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Min ekonomi i allmänhet	20 %	24 %	17 %	19 %	22 %	18 %
Att jag sparar för lite	36 %	44 %	28 %	30 %	37 %	42 %
Att jag slösar för mycket	28 %	34 %	23 %	28 %	28 %	29 %
Att inte ha råd att göra/köpa sådant som andra kan	15 %	18 %	13 %	15 %	14 %	17 %
Att inte ha råd med det mest nödvändiga (mat, hyra, mm)	9 %	10 %	8 %	8 %	8 %	11 %
Mina bolån	6 %	7 %	5 %	4 %	6 %	9 %
Mina konsumtionslån/krediter	3 %	4 %	3 %	2 %	4 %	5 %
Att jag inte har något jobb/skulle bli av med jobbet	15 %	16 %	15 %	18 %	16 %	11 %
Att jag har eller studerar till yrke med dålig lön	13 %	11 %	14 %	13 %	14 %	11 %
Min bostadssituation	19 %	19 %	19 %	20 %	19 %	19 %
Min framtida pension	23 %	32 %	15 %	15 %	25 %	31 %
Känner ingen oro	20 %	16 %	25 %	21 %	20 %	20 %
Tveksam, vet ej	4 %	3 %	5 %	6 %	4 %	2 %

När man blir 18 år får man själv ansvar för sin ekonomi. Man kan t ex ta lån, investera, ingå avtal och starta abonnemang. Hur upplevde du den övergången?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Det var lätt att börja sköta min egen ekonomi	76 %	72 %	80 %	72 %	79 %	78 %
Det var svårt att börja sköta min egen ekonomi	15 %	17 %	15 %	13 %	15 %	18 %
Jag har inte tagit det ekonomiska ansvaret än	4 %	5 %	3 %	9 %	1 %	1 %
Tveksam, vet ej	4 %	6 %	3 %	6 %	4 %	3 %

Hur upplevde du att det var att flytta hemifrån? Av de som uppgett att de gjort det.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Det var mer utgifter med ett eget boende än jag trodde	23 %	29 %	17 %	25 %	22 %	22 %
Det var svårt att få pengarna att räcka till alla utgifter	13 %	14 %	11 %	10 %	10 %	17 %
Det var svårt att få koll på allt som behövs (avtal, försäkring)	27 %	32 %	21 %	25 %	26 %	28 %
Jag hade inte problem att fixa det som behövs eller att få pengarna att räcka	50 %	43 %	57 %	49 %	52 %	49 %
Inget av ovan	5 %	3 %	6 %	6 %	5 %	4 %

När man blir 18 år får man själv ansvar för sin ekonomi. Hur upplevde du den övergången? Utifrån om man har fått veckopeng/månadspeng.

	Har fått vecko/ månadspeng	Har inte fått vecko/månadspeng
Det var lätt att börja sköta min egen ekonomi	78 %	72 %
Det var svårt att börja sköta min egen ekonomi	15 %	16 %
Jag har inte tagit det ekonomiska ansvaret än	4 %	6 %
Tveksam, vet ej	3 %	6 %

Vad av nedan stämmer in på dig?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Det har hänt att jag varit sen att betala en räkning	29 %	31 %	27 %	22 %	29 %	37 %
Jag har handlat på avbetalning	21 %	19 %	22 %	14 %	20 %	30 %
Jag har lånat till konsumtion	4 %	3 %	4 %	3 %	3 %	6 %
Jag har tagit ett sk "snabblån"	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %	2 %
Jag vet hur man räknar ut total kostnad för lån/avbetalning	45 %	38 %	52 %	37 %	50 %	51 %
Inget av ovan	33 %	38 %	28 %	43 %	31 %	21 %

Sparar du?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Ja, när jag får pengar över	33 %	32 %	35 %	41 %	30 %	28 %
Ja, regelbundet	59 %	61 %	58 %	51 %	61 %	68 %
Nej	6 %	6 %	6 %	6 %	8 %	4 %
Tveksam, vet ej	1 %	1 %	1 %	2 %	1 %	0 %

Vilka sparformer har du? Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Sparkonto	82 %	88 %	76 %	79 %	82 %	85 %
Fonder	72 %	71 %	73 %	70 %	71 %	75 %
Aktier	38 %	28 %	47 %	31 %	39 %	45 %
Kryptovalutor	5 %	1 %	9 %	5 %	6 %	5 %
Annat	2 %	1 %	3 %	3 %	2 %	2 %
Tveksam, vet ej	3 %	3 %	2 %	3 %	4 %	1 %

Vad sparar du till? Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Körkort	3 %	4 %	3 %	5 %	3 %	2 %
Studier	8 %	9 %	8 %	17 %	4 %	2 %
Bil, båt eller liknande	8 %	6 %	10 %	8 %	7 %	10 %
Kontantinsats bostad	45 %	47 %	42 %	43 %	49 %	41 %
Möbler och annat till boende	11 %	14 %	8 %	9 %	13 %	11 %
Till mina barn	9 %	9 %	9 %	3 %	6 %	18 %
Pension	28 %	29 %	28 %	12 %	32 %	44 %
Resor, nöjen, fritidsintressen	38 %	46 %	31 %	36 %	37 %	42 %
Bröllop eller annan stor fest	6 %	7 %	4 %	2 %	8 %	8 %
Buffert, för oväntade utgifter	67 %	71 %	62 %	58 %	69 %	75 %
För att kunna gå i pension tidigare	8 %	5 %	12 %	6 %	10 %	11 %
För ekonomisk trygghet	59 %	64 %	54 %	56 %	60 %	60 %
Inget särskilt	10 %	7 %	12 %	14 %	8 %	7 %
Annat	3 %	2 %	4 %	3 %	1 %	3 %
Tveksam, vet ej	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %

Varifrån får du inspiration och kunskap om sparande? Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Influencers/sociala medier	16 %	10 %	21 %	12 %	16 %	20 %
Vänner och bekanta	40 %	37 %	43 %	40 %	41 %	41 %
Min partner och/eller familj	48 %	62 %	35 %	55 %	45 %	42 %
Rådgivare på banker	13 %	15 %	12 %	11 %	14 %	16 %
Tidningar/medier om ekonomi	17 %	10 %	23 %	12 %	19 %	20 %
Bankernas appar/hemsidor	22 %	19 %	26 %	21 %	22 %	25 %
Annat	9 %	5 %	13 %	9 %	9 %	11 %
Tveksam, vet ej	14 %	14 %	14 %	12 %	16 %	14 %

Vad tycker du är okej att låna till? Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Bostad och/eller renovering	92 %	95 %	90 %	91 %	93 %	92 %
Resor, upplevelser, nöjen	6 %	6 %	7 %	7 %	5 %	6 %
Bröllop eller annan stor fest	9 %	10 %	8 %	12 %	7 %	8 %
Bil, båt eller liknande	59 %	64 %	55 %	55 %	61 %	62 %
Möbler, kläder, annan konsumtion	7 %	7 %	7 %	9 %	5 %	7 %
Fritidsintressen, husdjur	6 %	7 %	5 %	8 %	5 %	6 %
Spel och gaming	2 %	2 %	2 %	3 %	1 %	1 %
Investeringar, såsom fonder, aktier eller kryptovaluta	10 %	7 %	12 %	11 %	10 %	8 %
Annat	4 %	3 %	4 %	4 %	2 %	4 %
Inget	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %	2 %
Tveksam, vet ej	2 %	2 %	2 %	2 %	3 %	1 %

Hur upplevde du att det var/är att betala tillbaka senaste gången du köpte något på avbetalning eller tog ett konsumtions- eller snabblån? Av de som uppgett att de gjort det. Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Jag har/hade inga problem att betala tillbaka	81 %	80 %	82 %	76 %	80 %	85 %
Det är/var svårt att betala tillbaka	4 %	4 %	3 %	3 %	2 %	6 %
Det blev dyrare än jag trodde	7 %	8 %	7 %	13 %	4 %	6 %
Jag ångrar köpet/lånet	13 %	14 %	13 %	13 %	13 %	13 %
Tveksam, vet ej	4 %	6 %	4 %	5 %	6 %	3 %

Hur vill du bo?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
I en storstad	33 %	35 %	31 %	33 %	36 %	31 %
I en mellanstor/mindre stad	37 %	36 %	38 %	37 %	36 %	38 %
I en mindre ort/på landet	23 %	22 %	25 %	23 %	20 %	27 %
Tveksam, vet ej	7 %	8 %	6 %	8 %	8 %	4 %

Hur tänker du dig din "bostadskarriär" (dvs hur du flyttar vid olika skeden i livet)?

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Jag vill först flytta till/bo i en hyreslägenhet och sedan köpa en bostad senare i livet	40 %	42 %	38 %	50 %	37 %	32 %
Jag vill köpa en bostad direkt, sedan sälja och köpa en annan när det blir dags	41 %	42 %	40 %	33 %	46 %	45 %
Jag vill bo i en hyreslägenhet hela livet	4 %	3 %	5 %	4 %	3 %	5 %
Jag vill köpa en bostad som ung och sedan bo i hyreslägenhet när jag blir äldre/gammal	6 %	5 %	6 %	5 %	6 %	7 %
Tveksam, vet ej	9 %	8 %	11 %	9 %	9 %	10 %

Är det något av nedan som oroar dig gällande ditt framtida boende? Flera svarsalternativ möjliga.

	Totalt	Kvinnor	Män	18-22 år	23-26 år	27-29 år
Svårt att hitta boende jag har råd att köpa	49 %	55 %	44 %	56 %	48 %	43 %
Höga hyror	34 %	37 %	31 %	40 %	34 %	27 %
Att bostadspriserna sjunker efter jag har köpt bostad	26 %	25 %	27 %	20 %	29 %	29 %
Att behöva ta stora lån	46 %	48 %	45 %	44 %	49 %	45 %
Svårt att klara att betala lånen om räntan stiger	27 %	33 %	21 %	21 %	30 %	32 %
Att det inte finns tillräckligt med hyreslägenheter	22 %	22 %	21 %	26 %	20 %	18 %
Att jag av ekonomiska skäl behöver bo i ett område där jag inte känner mig trygg	19 %	19 %	18 %	23 %	17 %	15 %
Att jag av ekonomiska skäl behöver bo i ett område där jag inte trivs	29 %	31 %	27 %	31 %	29 %	25 %
Att jag behöver bo litet/trångt	18 %	22 %	15 %	20 %	19 %	15 %
Inget av ovan	11 %	9 %	14 %	9 %	12 %	12 %